

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

929

Vragen van het lid **Lahlah** (GroenLinks-PvdA) aan de Staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid over *steeds drukker wordende sinterklaasstichtingen door stijgende armoede* (ingezonden 5 december 2025).

Antwoord van Staatssecretaris **Nobel** (Sociale Zaken en Werkgelegenheid) (ontvangen 21 januari 2026).

Vraag 1

Bent u bekend met het bericht «Sinterklaasstichtingen hebben het steeds drukker, stijgende armoede speelt rol»¹?

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Deelt u de mening dat de ervaringen van sinterklaasstichtingen, die het ieder jaar drukker krijgen en dit jaar zelfs een «stop» op het aantal verzoeken hebben om het aantal aanvragen behapbaar te houden, haaks staan op de cijfers waaruit zou blijken dat de kinderarmoede de afgelopen jaren meer dan gehalveerd is?

Antwoord 2

Ik deel de mening dat sinterklaasstichtingen de ontwikkeling van armoede anders kunnen ervaren dan blijkt uit de cijfers.

Vraag 3

Hoe verklaart u dit verschil?

Antwoord 3

Ik zie een aantal mogelijke verklaringen voor dit verschil. Een eerste mogelijke verklaring is dat de doelgroep van hulporganisaties groter is geworden. Een grotere doelgroep kan enerzijds het gevolg zijn van een toename van het aantal mensen met een laag inkomen, en anderzijds het gevolg zijn van ruimere voorwaarden bij hulporganisaties. Een tweede

¹ NU.nl, 29 november 2025, «Sinterklaasstichtingen hebben het steeds drukker, stijgende armoede speelt rol», www.nu.nl/binnenland/6377299/sinterklaasstichtingen-hebben-het-steeds-drukker-stijgende-armoede-speelt-rol.html

mogelijke verklaring is dat de armoedeproblematiek onder de bestaande doelgroep groter is geworden. Anders gezegd, dat de intensiteit van armoede groter is geworden. Een derde mogelijke verklaring is dat hulporganisaties en de doelgroep elkaar beter weten te vinden.

Vraag 4

Deelt u de zorg dat het feit dat ouders bij sinterklaasstichtingen steeds vaker om basisvoorzieningen in plaats van om speelgoed voor hun kinderen vragen, mogelijk aantoont dat de armoede in Nederland zich verdiept?

Antwoord 4

Het is zorgelijk dat er ouders in Nederland zijn die voor basisvoorzieningen aankloppen bij fondsen en stichtingen. Voor een klein deel van de huishoudens zou dat kunnen komen doordat de armoede zich verdiept, maar in algemene zin blijkt niet uit de cijfers dat armoede in Nederland zich verdiept. Een recente analyse over de toereikendheid van het sociaal minimum laat zien dat de inkomenspositie van veel huishoudens op sociaal minimum in de afgelopen jaren is verbeterd. Deze analyse is voor de zomer van 2025 verzonden aan de Tweede Kamer, als bijlage bij de routekaart Hervormingsagenda Inkomensondersteuning. De analyse laat zien dat het totale inkomen op sociaal minimum-niveau in principe toereikend is voor minimaal noodzakelijke uitgaven, terwijl dat bij verschijning van het rapport van de Commissie sociaal minimum in 2023 niet het geval was. Daaruit blijkt dat de inkomenspositie van huishoudens op het sociaal minimum in de afgelopen jaren is verbeterd, met name door verhogingen van het kindgebonden budget en de huurtoeslag.

Hoewel er voor sommige individuele huishoudens sprake kan zijn van verdieping van armoede, blijkt niet uit de cijfers dat het aantal mensen in diepe armoede is toegenomen (zie ook het antwoord op vraag 5). Het kabinet blijft zich inspannen voor het beter bereiken van mensen en het voorkomen van hoge onvermijdelijke uitgaven.

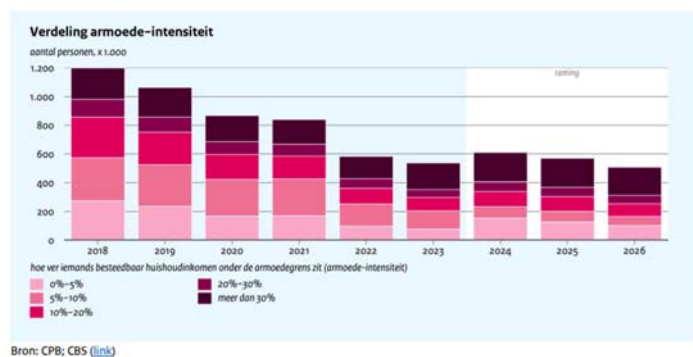
Vraag 5

Zijn er cijfers van de afgelopen vijf jaar die dit aantonen en zo ja, kunt u deze delen met de Kamer? Zo nee, bent u bereid dit te onderzoeken?

Antwoord 5

Het CPB heeft in de publicatie *De armoede-intensiteit: een raming van de diepte van armoede* een figuur opgenomen die de (verwachte) ontwikkeling van het aantal mensen in armoede laat zien in de periode 2018–2026, uitgesplitst naar armoede-intensiteit (hieronder toegevoegd). Dit figuur laat zien dat het aantal personen die diep in de armoede zitten (dus een hoge armoede-intensiteit) afgelopen jaren ongeveer gelijk is gebleven.

Figuur: Ontwikkeling aantal personen in armoede, uitgesplitst naar armoede-intensiteit

Vraag 6

Deelt u de opvatting dat het voorzien van kinderen in hun basisbehoeften, zoals een bril, warme kleding of menstruatieproducten, primair een taak is van de overheid en niet van (sinterklaas)stichtingen en fondsen wanneer ouders hier financieel niet voor kunnen zorgen? Waarom wel of niet?

Antwoord 6

Het Rijk heeft de kerntaak om te zorgen voor bestaanszekerheid en werkgelegenheid en doet dit onder andere middels inkomensondersteuning, zoals kinderbijslag en kindgebonden budget. Het kan zijn dat mensen door onzeker inkomen, hoge onvermijdbare uitgaven of een ingrijpende gebeurtenis, zoals een scheiding, zich tijdelijk in een financieel kwetsbare positie bevinden. De gemeente kan dan de inwoner ondersteunen. Ook zijn er verschillende partijen in het maatschappelijk middenveld, zoals bijvoorbeeld de kerken of particuliere fondsen, die mensen ondersteunen.

Vraag 7

Bent u op de hoogte van de gevolgen voor kinderen wanneer ouders niet voor hun basisvoorzieningen kunnen betalen, zoals schaamte, kans op pesten en verminderde sociale interactie?²

Antwoord 7

Ja.

Vraag 8

Deelt u de opvatting dat elk kind een gelijke start verdient maar dat van een gelijke start geen sprake is bij een gebrek aan basisvoorzieningen?

Antwoord 8

Ja.

Vraag 9

Wat heeft u gedaan met het rapport «Armoedestress voor kinderen en jongeren in Nederland: basisvoorzieningen onder druk» van het Nationaal Fonds Kinderhulp dat in april aan u is aangeboden?³

Antwoord 9

Ik heb kennisgenomen van de inzichten uit dit rapport. Kinderhulp signaleert met name een stijging op het aantal aanvragen van basisvoorzieningen zoals brillen, beugels, bed/kamerinrichting en persoonlijke hygiëne⁴. Het is nog onduidelijk wat hiervan precies de oorzaak is, maar zoals eerder genoemd is een mogelijke verklaring dat gezinnen, inclusief werkenden met een laag inkomen, organisaties als Kinderhulp ook beter weten te vinden. In de eerste helft van 2026 zal de inzet van de fondsen verenigd binnen het samenwerkingsverband SAM& geëvalueerd worden.

Geen kind zou moeten opgroeien in armoede. Dit was al een belangrijk aandachtspunt voor het kabinet en dat is het nog steeds. Op Rijksniveau zijn de afgelopen jaren stappen gezet om ervoor te zorgen dat huishoudens op of rond het sociaal minimum meer te besteden hebben.

Zo heeft het Rijk een aantal maatregelen genomen die het inkomen van mensen direct verhogen. Er is bijvoorbeeld een extra belastingschijf geïntroduceerd met een verlaagd tarief, waardoor mensen minder belasting betalen. Daarnaast wordt de arbeidskorting vanaf 2026 aangepast, waardoor werkenden met een laag inkomen recht krijgen op meer arbeidskorting. Het kindgebonden budget wordt in de jaren 2025–2028 stapsgewijs verhoogd, bovenop reguliere indexatie. De afbouw van de dubbele algemene heffingskorting in de bijstand is bevroren in de jaren 2025–2027, waardoor de bijstand niet daalt in deze jaren. Ook de huurtoeslag is vereenvoudigd en verhoogd.

² NU.nl, 17 april 2025, «Steeds meer vraag naar basisproducten als kleding voor kinderen in armoede», www.nu.nl/economie/6352823/steeds-meer-vraag-naar-basisproducten-als-kleding-voor-kinderen-in-armoede.html

³ Kinderhulp, 17 april 2025, «Zorgwekkende stijging in hulp voor basisvoorzieningen (publicatie)», kinderhulp.nl/nieuws/zorgwekkende-stijging-in-hulp-voor-basisvoorzieningen/

⁴ Kinderhulp, 17 april 2025, Zorgwekkende stijging in hulp voor basisvoorzieningen (publicatie) - Kinderhulp

Vanaf 2026 krijgen de laagste inkomens € 7,50 per maand extra huurtoeslag, en bovendien wordt de huurtoeslag minder snel afgebouwd. Daarnaast krijgen ook huurders met een hogere huur en een lager inkomen recht op huurtoeslag. En vanaf 2027 gaat het jeugdminimumloon omhoog voor jongeren van 16 t/m 20 jaar.

Naast directe inkomensmaatregelen werkt het kabinet met het Nationaal Programma Armoede en Schulden aan het voorkomen van armoede en het tegengaan van de langetermijneffecten van armoede. Hierbij zet het kabinet in op de aanpak van kinderarmoede (voortzetten schoolmaaltijden, financiële ondersteuning aan SAM&-partijen, start interdepartementale aanpak om gezinnen in kwetsbare positie beter te ondersteunen), voorkomen van geldzorgen door o.m. de subsidieregeling financiële educatie, inzet op beter bereiken van werkenden met een laag inkomen en vereenvoudigen van (gemeentelijk) armoedebeleid.

Vraag 10

Welke lessen heeft u uit het rapport getrokken?

Antwoord 10

De ontwikkelingen van maatschappelijke organisaties en fondsen zoals Kinderhulp zijn belangrijk om te volgen. Door vinger aan de pols te houden kunnen we tijdig schakelen met fondsen en gemeenten over wat er nodig is om alle kinderen in Nederland goed te kunnen blijven ondersteunen.

Vraag 11

Heeft u naar aanleiding van het rapport concrete stappen gezet om de kinderarmoede in Nederland omlaag te brengen? Zo ja, welke? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 11

Geen kind zou moeten opgroeien in armoede. Dit was al een belangrijk aandachtspunt voor het kabinet en dat is het nog steeds. Dit rapport sterkt mij in de overtuiging dat we met onze inzet de goede weg in zijn geslagen en dat we dit door moeten zetten zodat elk kind mee kan doen en zich kansrijk kan ontwikkelen.

Gelukkig is de financiële armoede onder gezinnen, en ook de kinderarmoede, in de laatste vijf jaar meer dan gehalveerd. Door onder meer een hoger kindgebonden budget en een hogere en vereenvoudigere huurtoeslag. Maar omdat het in deze gezinnen vaak niet enkel om weinig geld gaat, hebben deze gezinnen ook tijdige hulp en ondersteuning nodig vanuit meerdere aandachtsgebieden. Ik werk dan ook samen met verschillende ministeries, en met gemeenten, ervaringsdeskundigen, kinderen, jongeren en andere partijen om te komen tot een meer preventieve en integrale ondersteuning van gezinnen in een kwetsbare positie. Daarnaast kunnen gezinnen die minder te besteden hebben ook ondersteuning krijgen, via de gemeente of via school, voor bijvoorbeeld een lidmaatschap bij de voetbalclub, of een fiets. En als je een lege maag hebt, is leren lastiger. Daarom krijgen dagelijks ook 350.000 leerlingen een maaltijd van school.

Vraag 12

Welke maatregelen neemt u om de zorgwekkende stijging van 40% sinds 2021 in aanvragen voor basisvoorzieningen voor kinderen als een warme jas, een bril of een bed om in te slapen terug te dringen?

Antwoord 12

Op Rijksniveau zijn de afgelopen jaren stappen gezet om ervoor te zorgen dat huishoudens op of rond het sociaal minimum meer te besteden hebben. Zie hiervoor de beantwoording van vraag 9.

Vraag 13

Kunt u deze vragen los van elkaar beantwoorden?

Antwoord 13

Ja.